

Jølelse, som Gudsbedereren havde, var den, at naar han bød Tjeneren at ride den farlige Vej over Mosen, saa havde han ogsaa Pligt til at understøtte, til at tage nogle af de Følger, som et Ulykkestilsfælde kunde føre med sig. Jeg siger, at noget lignende er Tilfældet i den moderne Industri. Det er den hurtigere Vej, som den moderne Industri byder sine Arbejdere at gaa. I gamle Dage kunde en Væverste sidde ved sin Væverstol og selv træde Bøven, selv slaa med Styttelen, og altsaa selv passe det hele. Der var ikke nogen stor Risiko derved. Men hun frembragte heller ikke mange Allen Tøj om Dagen. Nu siger den moderne Industri: Her er Dampmaskinen, der driver det hele. Bøven gaar af sig selv, Bommen slaar frem og tilbage, saa og saa mange Slag i Minuttet. Du, Arbejderske, skal gaa den farlige Vej og slaa med Styttelen, og passer Du ikke paa, faar Du en Finger slaaet af eller maaste hele Haanden. Det er en hurtigere Vej, ad hvilken der kan frembringes mange Allen Tøj om Dagen. Men samtidig siger Arbejdsgiveren til sig selv: Jeg er pligtig til at tage noget af Ulykken paa mig. Det er Industrien, der siger til Arbejderne: „I skulle over Mosen for at komme hurtig frem“, Og jeg siger da, at saa er der ogsaa Grund til at paalægge den nogen Forpligtelse i saa Henseende og sige til Industriens Mænd: I skulle erstatte noget af den Ulykke, der sker i Bedriften. Det er Princippet, der ligger til Grund for Lovforslaget, at man siger til den moderne Industri: Du har farlige Maskiner, Du har forandret Karakteren af Arbejdsmetoden og Arbejdsmaaden ved den store Maskindrift, der er indført, og derfor maa Du ogsaa selv tage en Del af de Ulykker, der komme over Arbejderne. Naar Du tvinger Arbejderen til at gaa over Mosen, saa vær' god og betal. Nu siger det ærede Medlem: Herregud, Arbejdsgiverne kunne ikke taale det, de kunne blive ruinerede derved. Det er galt at gaa den Vej. Et andet æret Medlem sagde: Hvorfor skal man falde over Storindustrien, der staffer os billigere Varer? Hvorfor falde over den? Det er der ingen Grund til, siges der. Jeg siger imidlertid, at Grund er der alligevel, og denne Grund er ogsaa erkendt af Arbejdsgiverne selv derved, at de frivillig forsikre deres Arbejdere. Lovforslaget her gaar i det samme Spor, som Livet selv har anvist, og det burde altid være det rigtigste for Lovgivningsmagten at træde i de Spor, som Livet anviser. Men saa er der det mærkelige, at det ærede Medlem for Præsto Amts 6te Valgkreds (Bojsen), naar han her staar op og taler

timevis, og angriber Lovforslaget, dog selv ender med at sige, at han ingen anden Udbvej kender end den: Lad os lægge det paa Industriens Arbejdsgivere. Det ærede Medlem talte om, at naar man skal til at gennemføre Lovforslaget, og man ikke kunde komme andre Veje, maatte man overlade hele Sagen for Industriens Bedkommende til privat Forsikring, altsaa gaa samme Vej, som han selv har angrebet. Og det er ikke saa forunderligt, at han ender paa en Maade, der er modsat den, hvorpaa han begyndte, thi det Lovforslag, han i sin Tid forsvarede, nemlig i 1891, havde noget af det samme Princip. Hvad vilde det ærede Medlem den Gang gøre? Da vilde han gaa til Industriens Arbejdsgivere og tvinge dem sammen i en Kreds og sige: Nu skulle I bære hverandres Byrder. Og ikke alene det vilde han, men derved vilde han ogsaa skabe et saadant Forhold som det, at den Arbejdsgiver, der staar med en Fabrik med gode Maskiner og med paapasselige og dygtige Arbejdere, som han har sikret sig, med udmærkede Forhold i et og alt, og som søger for, at der sker saa Ulykkestilsfælde i hans Fabrik, tvinges til at betale for den flette Arbejdsgiver, der har flette Arbejdsmaskiner, daarlige Folk og daarlige Forhold i Fabrikken helt igennem. Det er et uretfærdigt Princip, at man tvinger ham til at bære Byrden for de flette Arbejdsgivere og derved opmuntre disse til at fare frem paa den samme Vej, som de have begyndt. Her derimod kommer hver til at bære Byrden for sig selv, efter som de indrette deres Sager, og de Anstalter, der tegne Forsikringer, kunne ved Præmierne udøve en virksom og gavnlig Kontrol over for Arbejdsgiverne i Retning af, at de indrette deres Sager paa ordentlig Vis i deres Fabrikker. Men det ærede Medlem gik videre. Thi naar han havde tvunget Arbejdsgiverne ind i en Kreds, hvor den gode Arbejdsgiver skal betale for den flette, sagde han: Men de, der eje noget og have Kapital, kunne gaa ud af Kredsen og passe sig selv. Disse kunne betale bedre, men saa dog Lov at lægge Fonds op, og naar de gøre det, behøve de ikke at være i Kredsen, men Resten skal være sammen i Forsikringskredsen. Derved tvang man netop en Forankaltning frem, som blev i høj Grad ruinerende for Arbejdsgiverne, tykkes mig. Ja, siger det ærede Medlem, men det er jo vist, at naar man overlader det til den private Forsikring, forsikrer Folk ikke, og naar der saa indtræffe Ulykker en Gang, ere de ruinerede. Det ærede Medlem anførte Eksempler nede fra Thykland paa, at det der havde vist sig, at kun 28 pCt. af Arbejderne vare forsikrede.